

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 22 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, หน้า 8) กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 7 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, หน้า 4) ระบุว่า กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ซึ่งจะประกอบด้วยความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ เมื่อผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปแล้วยังนอกจากจะมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดแล้ว จะนำไปสู่การมีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการอันได้แก่ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการอันได้แก่ รักชาติศาสนา กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2551, หน้า 3)

ในปัจจุบันการรักความเป็นไทยของเยาวชนไทยลดน้อยลงไปมาก จากวิกฤตการณ์ทางวัฒนธรรมในสังคมไทย ดังที่ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 16 (2535, หน้า 40) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ไว้ว่า สังคมไทยเป็นดังเช่นสังคมมนุษย์ทั้งหลายในโลกที่ไม่หยุดนิ่ง หากมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมอื่นๆ ในระดับเดียวกันแล้ว ก็อาจกล่าวได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจนคนส่วนใหญ่ในสังคมปรับตัวเองไม่ทัน จนเกิดปัญหาทาง

วัฒนธรรมที่ต้องมีการแก้ไขกันตลอดมา ในสังคมไทยแต่เดิมอยู่กันอย่างเรียบง่ายในกรอบของประเพณีที่มีจารีตและขนบธรรมเนียมท้องถิ่นคอยควบคุมให้ผู้คนอยู่กันอย่างสงบสุข ปัจจุบันเมื่อคนรุ่นหนุ่มสาวย้ายออกไปเรียนหรือทำงานที่อื่น คนรุ่นใหม่เกิดการหมดความเชื่อถือในความรู้ความสามารถต่อการเป็นผู้นำของคนรุ่นก่อนเพราะถือว่าตนได้เล่าเรียนความรู้ใหม่ๆ จากในเมืองมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ พร้อมกันนั้นก็รับเอาความทันสมัยหลายๆ อย่างมาจากภายนอก จึงทำให้หมดความเลื่อมใสและเชื่อถือในสิ่งที่เป็จารีตและประเพณีของท้องถิ่นที่เคยมีบทบาทในการสร้างและควบคุมความสัมพันธ์ทางสังคม ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นเรื่อยๆ สังคมใหม่ที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้เป็นสังคมที่ซับซ้อนแบบมีชนชั้นและความรู้สึกในเรื่องการเป็นปัจเจกบุคคลก็มีปรากฏทั่วไปในชนบท อีกทั้งความเป็นสังคมเปิดที่ทำให้ติดต่อกับภายนอกได้อย่างสะดวกสบายไร้พรมแดน เป็นผลให้คนได้แต่รับอิทธิพลวัฒนธรรมที่หลากหลายจากภายนอกเข้ามา โดยไม่มีความรู้ความเข้าใจว่าสิ่งที่รับเข้มานั้นเหมาะสมหรือไม่กับบ้านเมืองของตน เข้ากันได้กับสิ่งที่มีความแต่เดิมเพียงใด เมื่อไม่มีการกลั่นกรองความขัดแย้งก็เกิดขึ้น นโยบายทางเศรษฐกิจทุนนิยมแบบเสรีล้วนเป็นสิ่งที่ชักจูงคนในสังคมรุ่นใหม่ให้หันไปเห็นความสำคัญทางวัตถุและความเป็นปัจเจกบุคคลตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงจากสังคมที่มีค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เน้นการทำตัวเองให้กลมกลืนกับจักรวาล และการสร้างดุลยภาพระหว่างความต้องการทางวัตถุกับจิตใจ ที่มีผลทำให้ผู้คนต้องพึ่งพาตนเองและร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ มาเป็นสังคมสมัยใหม่ที่มีแต่ความต้องการทางวัตถุและการเป็นปัจเจกบุคคล แล้วสร้างค่านิยมทางวัฒนธรรมที่เน้นการควบคุมจักรวาลแทน สอดคล้องกับ นิเทศ ดินณะกุล (2546, หน้า 82) ที่ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมไว้ว่า สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มีอิทธิพลต่อมนุษย์และสังคมค่อนข้างมาก เราจะสังเกตเห็นได้จาก ค่านิยมที่เปลี่ยนไปของวัยรุ่น รวมถึงการแต่งกาย มารยาทการออกสังคม การรับประทานอาหาร การคบเพื่อน การใช้คำพูดและสนทนา การใช้อุปกรณ์สื่อสารเพื่อเสริมให้ตัวเองมีลักษณะเด่นและดูเป็นคนทันสมัย การเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัดได้แก่ การแต่งกายและการข้อมผมที่เลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตก อเมริกาและญี่ปุ่น เช่น การที่เด็กวัย 14-15 หันมาแต่งตัววาบหวาม นุ่งน้อยห่มน้อย เพื่อให้ทันกับสมัยนิยม และเป็นจุดสนใจแก่ผู้ที่พบเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพศตรงข้าม ซึ่งการกระทำเหล่านี้อาจเป็นตัวยุให้เกิิดอารมณ์กับเพศตรงข้าม ซึ่งอาจเป็นบ่อเกิดของการเพิ่มปัญหาการข่มขืนได้ และถ้าปัญหานั้นเกิดขึ้น มันอาจจะไม่เกิดแก่ผู้ที่แต่งตัวยั่วชวน หรือวาบหวาม แต่อาจจะเกิดขึ้นกับเด็กที่ไม่รู้เรื่องหรือไร้เดียงสา ซึ่งต้องมารับเคราะห์กรรมแทน เช่นเดียวกับ อมรา พงศาพิชญ์ (2545, หน้า 9 -12) ได้กล่าวไว้โดยสรุปถึงโครงสร้างสังคมไทยไว้ว่า ในประเทศไทยชนกลุ่มใหญ่ก็คือคนไทย และชนกลุ่มน้อยก็คือคนพม่า คนลาว คนเขมร ชาวเขาเผ่าต่างๆ คนมลายู(หรือคนมุสลิมในภาคใต้) เป็นต้น ในกรณีของ

ประเทศไทย ถ้าสมาชิกของชนกลุ่มน้อยส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าจะถึงแม้ตนจะเป็นชนกลุ่มน้อยแต่ก็ยังมีส่วนหนึ่งของความเป็นพลเมืองไทยอยู่บ้าง ก็ถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่อยู่ในลักษณะที่ว่าพอจะเข้ากันได้ ส่วนความสัมพันธ์ที่ชนกลุ่มน้อยกับชนกลุ่มใหญ่เข้ากันไม่ได้ เกิดขึ้นเมื่อชนกลุ่มน้อยมีความรู้สึกว่าจะถูกชนกลุ่มใหญ่กีดกันและดูถูก ทำให้ไม่มีส่วนของการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหญ่ ในกรณีของกลุ่มแยกดินแดน (separatist group) หรือกลุ่มผู้ก่อการร้าย (terrorist group) เป็นตัวอย่างของความแตกแยกและความขัดแย้งระหว่างชนกลุ่มน้อยและชนกลุ่มใหญ่ การศึกษาเรื่องรักความเป็นไทย จึงเน้นการศึกษาเรื่องของสังคมและวัฒนธรรมให้เหมาะสม ถูกกาลเทศะและถูกทิศทาง สอดคล้องกับท้องถิ่น ภายใต้ความหลากหลายทางชาติพันธุ์และศาสนาอย่างถ่องแท้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชนกลุ่มน้อยกับชนกลุ่มใหญ่ที่เข้ากันได้ อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกของชนกลุ่มน้อยที่รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมใหญ่ และได้เรียนรู้วัฒนธรรมของกันและกันเกิดความเข้าใจอันดีต่อกันในที่สุด การอนุรักษ์ความเป็นไทยจัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ในประเทศไทยจึงได้มีการจัดตั้งกระทรวงวัฒนธรรมซึ่งแยกมาจากกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้การจัดการและการบริหารงานด้านวัฒนธรรมของชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2550, หน้า 34) ได้กล่าวไว้ว่าการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สามารถบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ได้ทั้งการสอนแบบบูรณาการและการสอนแบบแยกกลุ่มสาระวิชา วิธีการบูรณาการนั้นมีเหตุผลที่สนับสนุนอย่างน้อย 3 ประการ คือ ความเหมาะสมทางด้านปรัชญา ความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยา และความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของวิชาความรู้สมัยใหม่ กล่าวคือ เหตุผลในด้านความเหมาะสมทางด้านปรัชญา เนื่องจากการจัดการศึกษาภาคบังคับนั้น เรื่องที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จะต้องมีประโยชน์ทั้งต่อตัวผู้เรียนและสังคมโดยรวม และผู้เรียนเองก็ต้องการความแน่ใจว่า สิ่งที่ยูเรียนนั้นจะต้องเกิดประโยชน์ทั้งในการพัฒนาตนเองและสังคม เหตุผลในด้านความเหมาะสมทางด้านจิตวิทยา การสอนแบบบูรณาการเป็นการสอนที่พยายามจะตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก เนื่องจากเด็กมักจะมองโลกเป็นหน่วยเดียว แต่มักจะตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับทุกเรื่องทุกวิชา ดังนั้น บทบาทของครูที่ควรจะทำก็คือ ครูผู้สอนจะต้องจัดประสบการณ์และช่วยชี้แนะ ช่วยเหลือวิธีการศึกษา ค้นคว้าหาคำตอบที่มาจากความรู้หลายๆด้าน หลายวิชา รวมทั้งขั้นตอนในกระบวนการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้เรียนด้วย และเหตุผลในด้านความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของวิชาความรู้สมัยใหม่ ขึ้นหลายวิชา เช่น ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ เป็นต้น ดังนั้นกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จะประกอบด้วยวิชาต่างๆที่เป็นส่วนประกอบกัน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาสู่การเรียนรู้ที่แท้จริงนั้น สมนึก นนธิจันทร์ (2545, หน้า 37) ได้ให้ความคิดเห็นว่า จุดเน้นสำคัญคือทำให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนได้คิด ลงมือปฏิบัติและแสวงหาความรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่างๆ ต้องจัดให้มีองค์ประกอบ การเรียนทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ การรับรู้ การบูรณาการความรู้ และการประยุกต์ใช้ความรู้ โดยใช้เทคนิค ต่างๆ ให้สอดคล้องกับวิธีการสอนที่เลือกใช้ ดังนั้นการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยการบูรณาการสาระการเรียนรู้ต่างๆจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง นอกจากนี้ บุรชัย ศิริมหาสาร (2546, หน้า 15) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ต้องบูรณาการในการจัดการ เรียนรู้ไว้ว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีและเรียนรู้อย่างมีความหมายเมื่อมีการบูรณาการเข้ากับชีวิตจริงโดย เรียนรู้ในสิ่งที่ใกล้ตัวแล้วขยายกว้างไกลตัวออกไป การขยายตัวของความรู้ในปัจจุบันมีเรื่องใหม่ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย จำเป็นต้องเลือกเฉพาะสาระสำคัญในวิชาต่างๆ มาบูรณาการเพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้โดยใช้เวลาเท่าเดิม ไม่มีหลักสูตรวิชาใดเพียงวิชาเดียวที่เป็นความรู้สำเร็จรูปและสามารถ นำไปใช้แก้ปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นในชีวิตจริงได้ เนื้อหาวิชาต่างๆที่ใกล้เคียงกันหรือเกี่ยวข้องกัน ควรนำมาเชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนอย่างมีความหมายลดความซ้ำซ้อนเชิงเนื้อหาวิชา ลดเวลาแบ่ง เบาภาระผู้สอนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถและทักษะ ที่หลากหลาย นอกจากนี้ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2547, หน้า 5) ยังได้กล่าวว่า ลักษณะของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการนั้น จะมี คุณประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนผลที่เกิดจากการเรียนรู้แบบบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ของการเรียนรู้ที่มีต่อการดำเนินชีวิตมีนิสัยในการคิดเชื่อมโยงเห็นความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ชุมชนท้องถิ่น ประเทศชาติ รู้และเข้าใจถึงสาเหตุ ของการเปลี่ยนแปลงผลกระทบที่มีต่อตนเอง รู้จักปรับตัว สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ มีความสามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ๆ สามารถแก้ไข ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้ สามารถแสวงหาความรู้ได้ ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ ประเมินค่าสารสนเทศ พิจารณา ตัดสินใจ เลือกใช้ข้อมูลได้เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับ ตนเองและสังคมไทย ช่วยพัฒนาทักษะในการทำงาน การบริหารจัดการ สามารถทำงานอย่างเป็น ระบบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัยในตนเอง มีน้ำใจ มีความรับผิดชอบ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย เห็นคุณค่าของตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

รูปแบบของการบูรณาการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบ ซึ่ง สுகนธ์ สินธพานนท์ (2550, หน้า 31-32) ได้จำแนกรูปแบบของการบูรณาการเป็น 4 รูปแบบคือบูรณาการแบบสอดแทรก บูรณาการแบบขนาน บูรณาการแบบวิทยาการ และบูรณาการแบบข้ามวิชาหรือสอนเป็นคณะ

โดยรูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรกเป็นรูปแบบหนึ่งที่มีความน่าสนใจในการนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2547, หน้า 22) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งการบูรณาการภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงเนื้อหาด้านความรู้ ทักษะ/กระบวนการ หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้นั้นๆเข้าด้วยกัน เพื่อมุ่งศึกษาเกี่ยวกับเรื่องราว ประเด็นปัญหาหัวข้อหรือประสบการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง

จากกระแสโลกาภิวัตน์ความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และจากบริบทที่เมืองฝางตั้งอยู่ทางทิศเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่าทางทิศเหนือและทิศตะวันตก ประชากรประกอบไปด้วยหลายชนเผ่า มีชนชาติไทย ไทยใหญ่ จีนฮ่อ มูเซอ กระเหรี่ยง ปะหล่อง ฯลฯ อันนำมาสู่ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะเยาวชนในช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นวัยรุ่น เป็นช่วงวัยที่ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล การศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมสร้างวัฒนธรรมไทย เนื่องจากวัฒนธรรมจากภายนอกนั้นเป็นสิ่งที่ฉาบฉวย เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงควรทำการเผยแพร่วัฒนธรรมอันดีงามของไทย ให้เยาวชนไทยเกิดความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ของตัวเอง ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ต้องการให้ผู้เรียนรักความเป็นไทย

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาได้ตระหนักเห็นว่านักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ซึ่งมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ ก็เกิดการบกพร่องทางด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยรวมถึงภูมิปัญญาไทย อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติเช่นเดียวกัน และเพื่อให้สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ที่มุ่งส่งเสริมให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภูมิปัญญาไทยและภูมิใจในความเป็นไทย จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงศาสตร์สาขาวิชาสังคมศึกษา ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย และเพื่อตอบสนองแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ที่พบว่าจุดอ่อนของโรงเรียนคือการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการยังมีค่อนข้างน้อย ซึ่งการเรียนรู้แบบบูรณาการเพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทยเป็นการบูรณาการระหว่างความรู้และกระบวนการเรียนรู้เป็นการบูรณาการระหว่างพัฒนาการความรู้และพัฒนาการทางจิตใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งสำหรับมุ่งให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นทั้งแก่ผู้สอนและผู้เรียนในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ให้กับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งถือว่าเป็นช่วงรอยต่อที่สำคัญในการก้าวขึ้นสู่สถาบันอื่นๆ อันจะเป็นจิตสำนึกรักความเป็นไทยที่อยู่ติดตัว เกิดความ

ภาคภูมิใจและช่วยกันสืบสานต่อไปในอนาคต ดังตัวชี้วัดสาระสังคมศึกษาฯของโรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเรียนรู้ ในเรื่องของการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข การเป็นพลเมืองดี ศรัทธาในหลักธรรมของศาสนา การเห็นคุณค่าของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ความรักชาติ และภูมิใจในความเป็นไทย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อประเมินแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการสาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากร

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ประเมินแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 1 ท่าน ศึกษานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน อาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรม 1 ท่าน และครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งได้ตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ 2 ท่าน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ที่เชื่อมโยงสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์รักความเป็นไทย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กลุ่มสาระสังคมศึกษาเพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการจัดทำแผนการเรียนรู้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ได้ประเมินเพื่อหาคุณภาพของแผนเท่านั้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ซึ่งผสมผสานแนวทางการเรียนรู้โดยใช้บริบททางสังคมไทย โดยยึดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อส่งเสริมให้เกิดเจตคติที่ดีและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย

สาระสังคมศึกษา หมายถึง กลุ่มเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ตัวบ่งชี้พฤติกรรมที่แสดงออกจนเป็นนิสัย อันเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามที่สังคมต้องการ ในด้านรักความเป็นไทย

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าร่วมอนุรักษ์ สืบสานภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมไทย

โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ หมายถึง สถานศึกษารัฐบาล ที่จัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ณ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34

การประเมินแผนการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ สาระสังคมศึกษา เพื่อเสริมสร้างการรักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ ที่จัดทำขึ้นไปผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านการพัฒนาสังคม ด้านการออกแบบแผนและจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และด้านการวัดผลประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้แนวทางการสอนแบบบูรณาการ สาระสังคมศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อใช้ในการเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รักความเป็นไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่
2. ได้แนวทางในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ ที่ช่วยเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้กับผู้เรียนในด้านอื่นๆ ต่อไป